TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Dnro 7356/93/22

23.9.2022

Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Lakivaliokunta tiistai 20.09.2022 klo 10.00 / HE 106/2022 vp / Asiantuntijakuuleminen – kuulemisessa pyydetty jatkolausunto

Apulaistietosuojavaltuutetun asiantuntijalausunnon täydennys koskien HE 106/2022 vp

Asia

Tietosuojavaltuutetun toimistolle on toimitettu kuulemispyyntö koskien asiaa: HE 106/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta (jäljempänä EU-rikosrekisterilaki).

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annettua lakia, rikosrekisterilakia, pakkokeinolakia ja Suomen osallistumisesta Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) toimintaan annettua lakia.

Lakivaliokuntakuulemisessa 20.9.2022 esitettiin lisäkysymyksiä, joihin toivottiin vastauksia myös kirjallisesti.

Asiantuntijalausunto

Tunnistin seuraavat kysymykset, joihin apulaistietosuojavaltuutetulta toivottiin lisätietoja:

1. Tietosuojavaltuutetun toimistolle aiheutuvat lisäresurssitarpeet ja tarvitaanko tähän valvontatarkoitukseen uutta tietojärjestelmää Tietosuojavaltuutetun toimistolle?

   Kirjallisessa asiantuntijalausunnossa toin esiin, että rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun/annettavan lainsäädännön toimeenpanosta aiheutuu lisätehtäviä myös Tietosuojavaltuutetun toimistolle. Lisätehtäviä on kuvattu tarkemmin alkuperäisessä asiantuntijalausunnossa.

   Kovin tarkasti tämän lainsäädäntökokonaisuuden toimeenpanosta aiheutuvia lisäresurssitarpeita Tietosuojavaltuutetun toimistolle ei ole ollut vielä mahdollista arvioida. Näen, että vähintään tarvitaan lisää yksi pysyvä henkilötyövuosi lausuttavana olevan hallituksen esityksen mukaisten järjestelmien ja muiden eurooppalaisten oikeus- ja turvallisuusviranomaisten tiedonjakojärjestelmien tehokkaan valvonnan turvaamiseksi.

   Tämänhetkisen käsityksen mukaan tähän valvontatarkoitukseen ei tarvita uutta erillistä tietojärjestelmää Tietosuojavaltuutetun toimistolle.

2. ECRIC-TCN-järjestelmää koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/816 mahdollistaisi myös kasvokuvien tallentamisen ECRIS-TCN-järjestelmään. Nyt kansallisesti on esitetty, että Suomi ei lähtisi tallentamaan kasvokuvia ko. järjestelmään. Onko tämä linjassa sen kanssa, mitä muissa EU-jäsenvaltioissa ollaan tekemässä?

   Tietosuojan näkökulmasta voidaan pitää perusteltuna nyt kansalliseen lakiin esitettyä linjausta. Biometrisinä tietoina käsiteltävät kasvokuvat kuuluvat erityisiin henkilötietoryhmiin, joiden käsittelylle asetetaan yleisessä tietosuoja-asetuksessa (GDPR) välttämättömyyskriteeri.

   Tietosuojavaltuutetun toimistolla ei ole laajempaa tietoa siitä, millaisia linjauksia muissa EU-jäsenvaltioissa ollaan tehty/tekemässä yleisesti kasvokuvien käsittelyn liittyen. Annetussa vastausajassa tätä ei ollut valitettavasti mahdollista saada selville. Jos valiokunta näkee tarpeellisena, niin voimme Tietosuojavaltuutetun toimistossa tätä totta kai lisäselvittää.

3. Onko perusteltua, että Oikeusrekisterikeskukselle esitetään tehtäväksi säilyttää esityksen mukaisesti sormenjälkitietoja ECRIS-TCN-keskusjärjestelmässä?

   Tähän liittyen viittaan siihen, mitä olen lausunut alkuperäisessä asiantuntijalausunnossani. Tietosuojan näkökulmasta on lähtökohtaisesti usein perusteltua henkilötietojen käsittelyn minimointi, mutta rekisteröityjen oikeuksien toteuttamisen näkökulmasta ja myös rekisterinpitäjän oikeusturvan kannalta on huomioitava myös tarpeet riittävälle henkilötietojen säilyttämiselle.

   > *Aiemmin lausuttu: Merkittäviä rekisteröityjen asemaan vaikuttavia tehtäviä ovat asetuksen 9 artiklan tietojen muuttamista ja poistamista koskevat velvollisuudet ja oikeudet sekä rekisteröityjen 25 artiklan nojalla tekemiin virheväitteisiin vastaaminen. Jos väitteenä on esimerkiksi se, että sormenjäljet on yhdistetty väärään henkilön, on Oikeusrekisterinkeskuksen kyettävä vertailemaan syöttämiään tietoja keskusjärjestelmään tallennettuihin tietoihin. Omaksutun vastuujaon mukaisesti Oikeusrekisterikeskus on omalta osaltaan keskusjärjestelmän rekisterinpitäjä, jonka tehtävänä on huolehtia niin pitkään kuin tietoja säilytetään niiden täsmällisyydestä ja eheydestä. Henkilötietoja ei vain välitetä, vaan niitä ylläpidetään aikansa tässä järjestelmässä ja Oikeusrekisterikeskuksen tehtävänä on viime kädessä huolehtia tietojen täsmällisyydestä ja eheydestä sekä poistamisesta. Tästä syystä katson, että on perusteltua säilyttää esityksen mukaisesti sormenjälkitietoja niin kauan kuin niitä ylläpidetään ECRIS-TCN-keskusjärjestelmässä.*

Apulaistietosuojavaltuutettu Annina Hautala

Jakelu

Lakivaliokunta